

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 23 sierpnia 2013 r.

Poz. 673

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA GOSPODARKI¹⁾**

z dnia 2 sierpnia 2013 r.

**w sprawie raportu zawierającego w szczególności informacje dotyczące realizacji krajowego celu
w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności
energetycznej za 2011 r., wraz z oceną i wnioskami z ich realizacji**

Na podstawie art. 8 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. Nr 94, poz. 551, z późn. zm.²⁾) ogłasza się w załączniku do obwieszczenia raport zawierający w szczególności informacje dotyczące realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej za 2011 r., wraz z oceną i wnioskami z ich realizacji.

Minister Gospodarki: *wz. J. Pietrewicz*

¹⁾ Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 248, poz. 1478).
²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 951, 1203 i 1397.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Gospodarki
z dnia 2 sierpnia 2013 r. (poz. 673)

MINISTER GOSPODARKI

**RAPORT
ZAWIERAJĄCY W SZCZEGÓLNOŚCI INFORMACJE DOTYCZĄCE
REALIZACJI KRAJOWEGO CELU W ZAKRESIE OSZCZĘDNEGO GOSPODAROWANIA ENERGIA
ORAZ KRAJOWEGO PLANU DZIAŁAŃ DOTYCZĄCEGO EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ
ZA 2011 R., WRAZ Z OCENĄ I WNIOSKAMI Z ICH REALIZACJI**

Warszawa, 2013 r.

Spis treści

Wstęp	4
1. Krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią	5
2. Działania ministrów związane z realizacją krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej	5
3. Działania wojewodów związane z realizacją krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej	7
4. Inne działania i środki poprawy efektywności energetycznej stosowane przez sektor publiczny – ministerstwa	9
5. Ocena i wnioski z realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej – ministerstwa	11
6. Inne działania i środki poprawy efektywności energetycznej stosowane przez sektor publiczny – wojewodowie	11
7. Ocena i wnioski z realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej – wojewodowie	12

WSTĘP

Raport dotyczący realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej, zwany dalej „raportem”, został sporządzony na podstawie art. 8 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. Nr 94, poz. 551, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”. Zgodnie z tym przepisem, Minister Gospodarki jest zobowiązany sporządzać raport co dwa lata i przedstawiać go do zatwierdzenia Radzie Ministrów.

Raport zawiera w szczególności informacje dotyczące realizacji:

- 1) krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią,
- 2) krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej

– wraz z oceną i wnioskami z ich realizacji.

Niniejszy raport został opracowany na podstawie sprawozdań z realizacji krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej, przekazanych przez ministrów oraz wojewodów. Dane i informacje dotyczące działań podejmowanych przez ministrów oraz wojewodów dotyczyły głównie połowy 2011 r., gdyż ustawa zaczęła obowiązywać od dnia 11 sierpnia 2011 r.

Wykonując przepisy dyrektywy 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych (Dz. Urz. WE L 114 z 27.04.2006) zobowiązujące do oszczędności energii uzyskanych w ciągu dziesięcioletniego okresu jej stosowania, w raporcie zamieszczono informacje i dane dotyczące działań związanych z oszczędnym gospodarowaniem energią, począwszy od 2008 r.

Niniejszy raport został sporządzony po raz pierwszy.

1. KRAJOWY CEL W ZAKRESIE OSZCZĘDNEGO GOSPODAROWANIA ENERGIA

Krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej, zwany dalej „KPDEE 2007”, stanowi realizację art. 14 ust. 2 dyrektywy 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych. W KPDEE 2007 przyjętym przez Komitet Europejski Rady Ministrów w dniu 31 lipca 2007 r. został określony cel indykatorywny w zakresie oszczędności energii na 2016 r., wyrażony w jednostce bezwzględnej. W planie tym został także określony pośredni krajowy cel w zakresie oszczędności energii, przewidziany do osiągnięcia w 2010 r., który ma charakter orientacyjny i stanowi ścieżkę dochodzenia do osiągnięcia celu przewidzianego na 2016 r., umożliwiając ocenę postępu w jego realizacji.

Pośredni krajowy cel w zakresie oszczędności energii na 2010 r. został ustalony na poziomie 2% średniego krajowego zużycia energii finalnej, a na rok 2016 – 9% tego zużycia.

Przegląd celów w zakresie oszczędnego gospodarowania energią (w sektorach końcowego wykorzystania energii) na podstawie dyrektywy 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych, wyrażonych w jednostkach względnych i bezwzględnych, zawiera tabela nr 1.

Tabela nr 1. Przegląd celów w zakresie oszczędnego gospodarowania energią na podstawie dyrektywy 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych wyrażonych w jednostkach względnych i bezwzględnych

Rok	Cel w zakresie oszczędności energii finalnej		Oszczędności energii finalnej uzyskane i oszacowane (2016)	
	w wartościach absolutnych (GWh)	procentowo – do średniego zużycia z lat 2001–2005 (%)	w wartościach absolutnych (GWh)	procentowo – do średniego zużycia z lat 2001–2005 (%)
2010	11 878	2	35 320	5,9
2016	53 452	9	67 211	11

Z tabeli nr 1 wynika, że wielkość zrealizowanych oszczędności energii finalnej przekroczyła cel ustalony na 2010 r. Na cel pośredni oprócz jednostek sektora finansów publicznych złożyły się także oszczędności energii finalnej z sektorów:

- transportu w wysokości 9653 GWh,
- przemysłu w wysokości 11 851 GWh oraz
- sektora mieszkalnictwa (gosp. dom) w wysokości 13 816 GWh.

Drugi krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej, zwany dalej „KPDEE 2011”, został przygotowany w związku z obowiązkiem przekazywania Komisji Europejskiej sprawozdań na podstawie dyrektywy 2006/32/WE w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych, jak również na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy. Cele określone w pierwszym KPDEE 2007 zostały utrzymane w drugim KPDEE 2011, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 17 kwietnia 2012 r.

2. DZIAŁANIA MINISTRÓW ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ KRAJOWEGO PLANU DZIAŁAŃ DOTYCZĄCEGO EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ

Zgodnie z art. 7 ustawy ministrowie kierujący działami administracji rządowej w rozumieniu ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 743) oraz wojewodowie realizują krajowy plan działań dotyczący efektywności energetycznej. Roczne sprawozdania z realizacji krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej są przekazywane Ministrowi Gospodarki w terminie do dnia 30 września następnego roku po upływie roku, którego dotyczą.

W związku z powyższym, Minister Gospodarki wystąpił do ministrów i wojewodów o przygotowanie rocznych sprawozdań za 2011 r. i informacji o działaniach skutkujących oszczędnościami energii od 2008 r. W celu ułatwienia sporządzania sprawozdań opracowane zostały wytyczne dla ministrów i wojewodów w tym zakresie.

Z przedstawionych przez ministrów i wojewodów sprawozdań wynikało, że organy te przeprowadzały działania inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej. Głównie były to działania polegające na wymianie lub nabyciu urządzeń biurowych, a także działania w zakresie termomodernizacji użytkowanych budynków. Działania w sferze informacyjno-edukacyjnej nakierowane były na zmianę zachowań lub poszerzenie świadomości, jednak były one rzadko realizowane.

Przykładowe działania w sferze informacyjno-edukacyjnej można podzielić na działania o charakterze:

- prawnym (np. wydanie zarządzenia o wyłączaniu sprzętu, bez pozostawiania go w trybie czuwania),
- racjonalizującym zużycie energii (głównie polegające na monitorowaniu temperatury w pomieszczeniach biurowych i odpowiednim jej dostosowaniu poprzez zamontowany system czujników, zmniejszaniu temperatury w soboty i niedziele),
- szkoleniowym (np. przeprowadzanie wewnętrznych szkoleń pracowników z zakresu racjonalnego wykorzystania energii oraz „zielonych zamówień publicznych”).

Szczegółowy wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zrealizowanych przez ministerstwa i ich jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane, w podziale na: modernizację lub remont budynku, zakup lub wymianę urządzeń, instalacji lub pojazdów oraz inne działania inwestycyjne, zawiera tabela nr 2.

Tabela nr 2. Wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zrealizowanych przez ministerstwa i ich jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane

Modernizacja lub remont budynku:	Zakup lub wymiana urządzeń, instalacji lub pojazdów:	Inne działania inwestycyjne:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wymiana okien, ▪ wymiana stolarki drzwiowej, ▪ modernizacja węzła cieplnego, ▪ wymiana instalacji elektrycznej, ▪ modernizacja instalacji c.o., ▪ ocieplenie stropodachu, ▪ docieplenie ścian zewnętrznych, ▪ izolacja pionowa ścian, ▪ wymiana więźby i pokrycia dachowego, ▪ wymiana grzejników i zaworów termostatycznych, ▪ montaż automatyki pogodowej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ urządzenia wchodzące w skład wyposażenia stanowisk pracy, tj.: monitory, komputery, netbooki, serwery, urządzenia wielofunkcyjne (kserokopiarki, skanery, drukarki), ▪ sprzęt laboratoryjny i sprzęt pomocniczy, np. AGD, ▪ źródła światła (światłówki kompaktowe, halogeny i ledy) i oprawy oświetleniowe, ▪ samochody służbowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ montaż urządzeń do kompensacji mocy biernej, ▪ wymiana zespołów prądowców, ▪ montaż automatycznych urządzeń sterujących oświetleniem zewnętrznym, ▪ budowa kominów wentylacyjnych, ▪ budowa nowych obiektów budowlanych efektywnych energetycznie, ▪ budowa nowych instalacji w obiektach (wentylacji, klimatyzacji), ▪ budowa i montaż instalacji oze, np.: kolektorów słonecznych, pomp ciepła, ▪ budowa przyłączy ciepłowniczych i węzłów cieplnych

Prowadzone inwestycje zmniejszające zużycie energii w głównej mierze finansowane były ze środków własnych lub pozyskiwanych z instytucji i programów Unii Europejskiej, lub spoza Unii Europejskiej.

Rodzaje środków finansowych, z jakich korzystały ministerstwa i ich jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane, zawiera tabela nr 3.

Tabela nr 3. Rodzaje środków finansowych, z jakich korzystały ministerstwa i ich jednostki organizacyjne podległe i nadzorowane

Budżet własny:	Środki Unii Europejskiej:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet państwa ▪ Środki ESCO ▪ NFOŚiGW ▪ WFOŚiGW Katowice ▪ WFOŚiGW Warszawa ▪ WFOŚiGW Szczecin ▪ WFOŚiGW Białystok 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program Operacyjny Kapitał Ludzki ▪ Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013 ▪ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ▪ Norweski Mechanizm Finansowy

3. DZIAŁANIA WOJEWODÓW ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ KRAJOWEGO PLANU DZIAŁAŃ DOTYCZĄCEGO EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ

W 2011 r. zostały sporządzone po raz pierwszy sprawozdania z działań prowadzących do oszczędności energii, wynikające z ustawy.

Z analizy przekazanych sprawozdań wynika, że informacje i dane zostały opracowane w sposób różnorodny. Były to zarówno sprawozdania sporządzone przez takie podmioty jak np. ośrodek pomocy społecznej, teatr, muzeum, szkoły. Przekazane były także sprawozdania zbiorcze sporządzone przez pracowników urzędów wojewódzkich. Sprawozdania te zawierały informacje i dane jednostek rządowej administracji zespolonej i niezespolonej na terenie województwa oraz jednostek nadzorowanych przez wojewodę.

Opolski Urząd Wojewódzki oraz Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki to urzędy, które przedstawiły zbiorcze zestawienia, pozyskując informacje i dane od jednostek samorządu terytorialnego oraz jednostek administracji zespolonej, związane z działaniami inwestycyjnymi i pozainwestycyjnymi w zakresie poprawy efektywności energetycznej, w tym wskazując uzyskiwane oszczędności energii pierwotnej i finalnej.

Jako przykład jednostek administracji terenowej, które przekazały sprawozdania wybiórczo, wskazując także oszczędności energii w jednostkach bezwzględnych, wynikające z audytów energetycznych, można wskazać Urzędy Wojewódzkie: w Lublinie, w Białymstoku, w Szczecinie oraz w Katowicach. Informacje wraz z uzyskanymi oszczędnościami energii przedstawiły w szczególności: Urząd Miejski w Błoniu, Urząd Miasta Legionowo, Urząd Miasta Radomia czy Wójt Gminy Kamiewo.

Szczegółowy wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zrealizowanych przez wojewodów, a także jednostki administracji zespolonej i niezespolonej oraz jednostki nadzorowane przez wojewodę w podziale na: termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, zakup i wymiana urządzeń, instalacji i pojazdów oraz inne działania zawiera tabela nr 4.

Tabela nr 4. Szczegółowy wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zrealizowanych przez wojewodów, a także jednostki administracji zespolonej i niezespolonej oraz jednostki nadzorowane przez wojewodę

Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej:	Zakup i wymiana urządzeń, instalacji i pojazdów:	Inne działania:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ docieplenie ścian zewnętrznych, stropodachu, ▪ wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, ▪ wymiana kotła co, ▪ modernizacja systemu wentylacyjno-klimatyzacyjnego współpracującego z instalacją c.o. zasilaną ciepłem z węzła cieplnego,. ▪ zastosowanie układu wentylacyjno-grzewczego, składającego się z gruntowego powierzchniowego wymiennika ciepła oraz centrali klimatyzacyjnej z pompą ciepła o odzysku do 87%, ▪ wymiana instalacji centralnego ogrzewania wraz grzejnikami, ▪ wymiana starego źródła ciepła na nowe ekologiczne źródło ciepła, np.: kocioł gazowy, kocioł olejowy, ▪ przyłącze do sieci ciepłowniczej wraz z wymiennikiem ciepła, ▪ źródło ciepła zasilane energią elektryczną; zakup i montaż instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii do podgrzewania wody użytkowej i/lub wspomagania centralnego ogrzewania, ▪ montaż pomp ciepła powietrze-woda i solanka-woda, ▪ montaż układów solarnych z bateriami kolektorów słonecznych, ▪ wymian pokrycia dachu oraz docieplenie stropów poddaszy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ modernizacja oświetlenia ulicznego na bardziej energooszczędne (np. wymiana lamp oświetleniowych z rtęciowych na sodowe), ▪ wymiana źródeł światła na energooszczędne (np. na LED-y), ▪ wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej, ▪ wymiana instalacji elektrycznej, ▪ wymiana sprzętu AGD, ▪ wymiana monitorów kineskopowych na płaskie LCD, ▪ wymiana komputerów stacjonarnych na laptopy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zmniejszenie zużycia energii elektrycznej poprzez aktywację baterii kondensatorów, ▪ racjonalizacja kosztów zakupu energii elektrycznej poprzez grupowy zakup energii elektrycznej

Prowadzone inwestycje zmniejszające zużycie energii, podobnie jak w przypadku ministerstw, w głównej mierze finansowane były ze środków własnych lub z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej w ramach programów lub instytucji realizujących programy Unii Europejskiej i spoza Unii Europejskiej.

Rodzaje środków finansowych, z jakich korzystali wojewodowie i jednostki nadzorowane przez wojewodę, zawiera tabela nr 5.

Tabela nr 5. Rodzaje środków finansowych, z jakich korzystali wojewodowie, jednostki administracji zespolonej i niezespolonej oraz jednostki nadzorowane przez wojewodę

Budżet własny:	Środki Unii Europejskiej:
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Budżet państwa ▪ Środki własne gminne, powiatu, starostwa ▪ WFOŚiGW Katowice ▪ Darowizny (od rodziców, stowarzyszeń) ▪ Środki z ministerstw ▪ NFOŚiGW ▪ WFOŚiGW Kielce ▪ Ekofundusz ▪ KWP w Kielcach – środki policji ▪ WFOŚiGW Szczecin ▪ WFOŚiGW Poznań ▪ Dotacje z samorządu ▪ WFOŚiGW Warszawa ▪ WFOŚiGW Opole ▪ Powiatowe Fundusze Ochrony Środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007–2013. ▪ Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, ▪ EEA GRANTS (Norweski Mechanizm Finansowy) ▪ Fundusz spójności POIS ▪ Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury na lata 2007–2013 ▪ Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007–2013

W województwach prowadzone były także działania pozainwestycyjne. Jako przykłady można wskazać organizowane dla pracowników urzędów akcje informacyjne i szkoleniowe mające na celu oszczędzanie energii. Jednym z takich działań było wydanie zarządzenia w sprawie wyłączania sprzętu biurowego po zakończeniu pracy oraz w dni wolne od pracy. Drugim rodzajem działań były akcje ukierunkowane na poszerzenie świadomości w społeczeństwie – począwszy od przedszkolaków, uczniów szkół, kończąc na decydentach. Ponadto realizowane były działania promocyjne, które nie tylko dotyczyły zagadnień związanych z oszczędzaniem energii, ale także odnawialnych źródeł energii.

Do przykładowych działań pozainwestycyjnych można zaliczyć w szczególności:

- udział w programie „Szkoły dla ekorozwoju”,
- udział w konkursach ogólnopolskich, np.: „Odnawialne źródła energii oświetlą twoją szkołę”, „Najbardziej efektywna energetycznie gmina w Polsce”,
- organizację festynów, zajęć edukacyjnych, akcji promocyjnych i propagatorskich,
- udział w projektach finansowanych w ramach programu „Inteligentna Energia – Program dla Europy”, np. projekt edukacyjny Kids4Future,
- udział w kampanii Ministerstwa Gospodarki prowadzonej pod hasłem „Czas na oszczędzanie energii”.

4. INNE DZIAŁANIA I ŚRODKI POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ STOSOWANE PRZEZ SEKTOR PUBLICZNY – MINISTERSTWA

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy – jednostki sektora publicznego, realizując swoje zadania, zobowiązane są do zastosowania co najmniej dwóch środków poprawy efektywności energetycznej z listy wskazanej w tym przepisie.

Ustawa określa następujące środki poprawy efektywności energetycznej:

- 1) umowa, której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej;
- 2) nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji;
- 3) wymiana eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd, o których mowa w pkt 2, albo ich modernizacja;
- 4) nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków lub ich części albo przebudowa lub remont użytkowanych budynków, w tym realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. Nr 223, poz. 1459, z późn. zm.¹⁾);
- 5) sporządzenie audytu energetycznego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów eksploatowanych budynków w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.²⁾), o powierzchni użytkowej powyżej 500 m², których jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą.

Ustawa nakłada na jednostki sektora publicznego obowiązek informowania społeczeństwa o stosowanych przez nie środkach poprawy efektywności energetycznej za pośrednictwem stron internetowych lub w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Z analizy informacji zawartych w sprawozdaniach przekazanych Ministrowi Gospodarki wynika, że większość ministerstw stosuje co najmniej dwa środki poprawy efektywności energetycznej. Dwa ministerstwa – Ministerstwo Zdrowia i Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej wskazały stosowanie tylko jednego środka poprawy efektywności energetycznej z listy środków wymienionych w ustawie.

Na podstawie zgromadzonych danych można stwierdzić, że najbardziej popularnym środkiem poprawy efektywności energetycznej jest nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków albo przebudowa lub remont użytkowanych budynków. Następnym najczęściej stosowanym środkiem poprawy efektywności energetycznej jest wymiana albo modernizacja eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na takie, które charakteryzują się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji. Nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji jest trzecim w kolejności środkiem stosowanym przez ministerstwa.

Najrzadziej stosowanym środkiem poprawy efektywności energetycznej jest zawarcie umowy, której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej oraz sporządzanie audytu energetycznego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów eksploatowanych budynków w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, o powierzchni użytkowej powyżej 500 m², których jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą.

Zbiorcze zestawienie środków poprawy efektywności energetycznej, wymienionych w art. 10 ust. 2 ustawy, stosowanych przez ministerstwa i w województwach zawiera tabela nr 6.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 76, poz. 493, z 2011 r. Nr 106, poz. 622 oraz z 2012 r. poz. 951 i 1342.

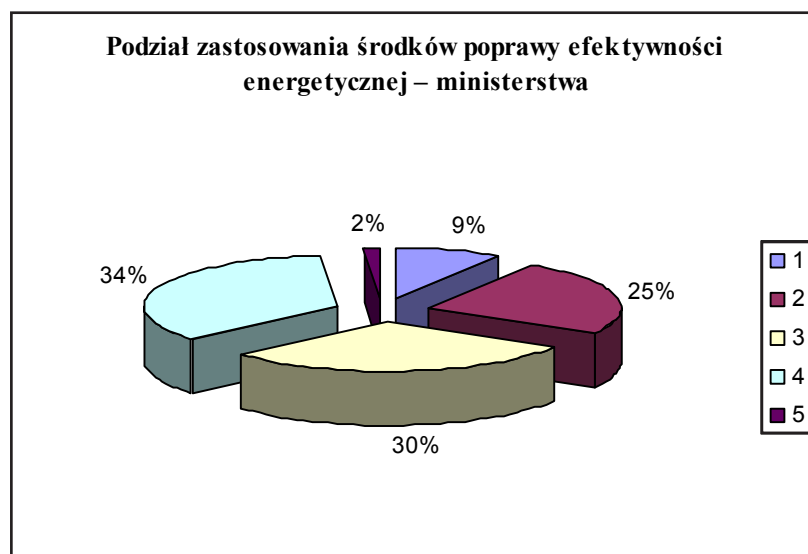
²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 45, poz. 235, Nr 94, poz. 551, Nr 135, poz. 789, Nr 142, poz. 829, Nr 185, poz. 1092 i Nr 232, poz. 1377 oraz z 2012 r. poz. 472, 951 i 1256.

Tabela nr 6. Zbiorcze zestawienie środków poprawy efektywności energetycznej, wymienionych w art. 10 ust. 2 ustawy, stosowanych przez ministerstwa i w województwach

Lp.	Wykaz środków poprawy efektywności energetycznej, wymienionych w art. 10 ust. 2 ustawy	Ministerstwa	Województwa
1	umowa, której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej	9%	6%
2	nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji	25%	21%
3	wymiana albo modernizacja eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na charakteryzujące się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji	30%	30%
4	nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków lub ich części albo przebudowa lub remont użytkowanych budynków, w tym realizacja przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów	34%	33%
5	sporządzenie audytu energetycznego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów eksploatowanych budynków w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, o powierzchni użytkowej powyżej 500 m ² , których jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą	2%	10%

Podział zastosowanych środków poprawy efektywności energetycznej przez ministerstwa w latach 2008–2011 przedstawia wykres nr 1.

Wykres nr 1. Podział zastosowanych środków poprawy efektywności energetycznej przez ministerstwa w latach 2008–2011

5. OCENA I WNIOSKI Z REALIZACJI KRAJOWEGO CELU W ZAKRESIE OSZCZĘDNEGO GOSPODAROWANIA ENERGIĄ ORAZ KRAJOWEGO PLANU DZIAŁAŃ DOTYCZĄCEGO EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ – MINISTERSTWA

Z oceny działań przyczyniających się do realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej, które zostały przedstawione w sprawozdaniach opracowanych przez ministerstwa oraz ich jednostki podległe i nadzorowane wynikają następujące wnioski:

1. Niektóre jednostki nie podjęły działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej, gdyż nie zgromadziły one wystarczających środków finansowych niezbędnych na podjęcie tych działań.
2. Ministerstwa oraz jednostki im podległe i nadzorowane, niebędące właścicielem ani zarządcą budynku będącego ich siedzibą, nie mogły podejmować działań inwestycyjnych skutkujących oszczędnością energii, gdyż nie są stroną użytkującą z tego tytułu korzyści finansowe w postaci niższych rachunków.
3. Z uwagi na brak sprzętu/opomiarowania do monitorowania zużycia energii lub niewystarczającej ilości specjalistów – nie zawsze było możliwe oszacowanie wartości oszczędności energii.
4. Poziom wiedzy niezbędny do podejmowania działań w zakresie poprawy efektywności energetycznej jest wyższy w ministerstwach, niż w jednostkach w województwach.

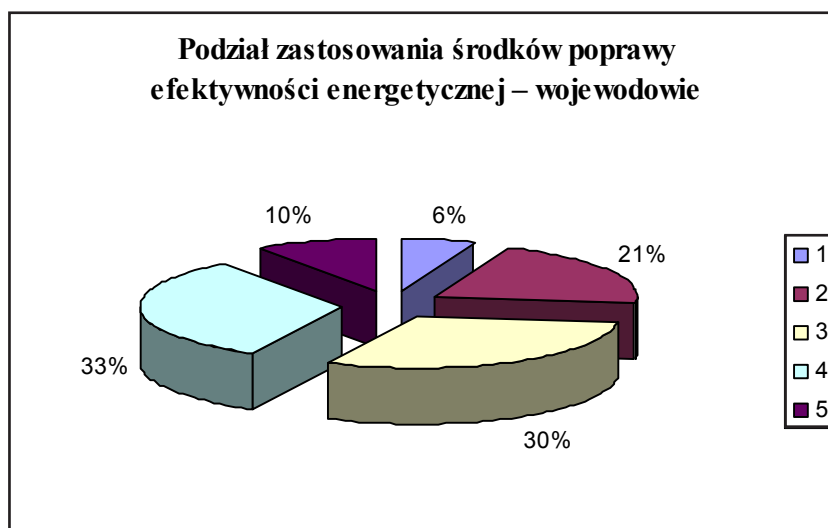
6. INNE DZIAŁANIA I ŚRODKI POPRAWY EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ STOSOWANE PRZEZ SEKTOR PUBLICZNY – WOJEWODOWIE

Z analizy sprawozdań opracowanych przez wojewodów w zakresie stosowania co najmniej dwóch środków poprawy efektywności energetycznej wymienionych w art. 10 ust. 2 ustawy wynika, że piętnaście z szesnastu urzędów wojewódzkich realizuje ten przepis. Najbardziej popularnym środkiem poprawy efektywności energetycznej jest nabycie lub wynajęcie efektywnych energetycznie budynków albo przebudowa lub remont użytkowanych budynków. Drugim w kolejności najczęściej stosowanym środkiem poprawy efektywności energetycznej jest wymiana albo modernizacja eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na takie, które charakteryzują się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji.

Nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji jest trzecim w kolejności środkiem stosowanym na szczeblu wojewódzkim. Na przedostatnim miejscu w rankingu środków poprawy efektywności energetycznej stosowanych na szczeblu wojewódzkim jest sporządzanie audytu energetycznego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów eksploatowanych budynków w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, o powierzchni użytkowej powyżej 500 m², których jednostka sektora publicznego jest właścicielem lub zarządcą. Należy zauważyć, że zawarcie umowy, której przedmiotem jest realizacja i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej, jest najrzadziej stosowanym środkiem poprawy efektywności energetycznej stosowanym przez administrację terenową.

Podział zastosowanych środków poprawy efektywności energetycznej przez wojewodów w latach 2008–2011 przedstawia wykres nr 2.

Wykres nr 2. Podział zastosowanych środków poprawy efektywności energetycznej przez wojewodów w latach 2008–2011

7. OCENA I WNIOSKI Z REALIZACJI KRAJOWEGO CELU W ZAKRESIE OSZCZĘDNEGO GOSPODAROWANIA ENERGIĄ ORAZ KRAJOWEGO PLANU DZIAŁAŃ DOTYCZĄCEGO EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ – WOJEWODOWIE

Należy podkreślić, że podczas dokonywania oceny działań przyczyniających się do realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej, które zostały przedstawione w sprawozdaniach przygotowanych przez urzędy wojewódzkie, wystąpiły trudności spowodowane niejednorodnością przekazanych informacji w sprawozdaniach. Informacje te różniły się stopniem szczegółowości danych – od bardzo ogólnych danych do szczegółowych danych zawierających wyliczenia oszczędności energii w jednostkach bezwzględnych.

Niezależnie od powyższego, na podstawie przekazanych sprawozdań można sformułować następujące wnioski:

1. W niektórych jednostkach podległych wojewodzie jest niewystarczająca świadomość dotycząca realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią, w tym także realizacji przedsięwzięć w ramach krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej. Dlatego wskazane byłoby prowadzenie dalszych działań informacyjno-edukacyjnych w obszarze efektywności energetycznej.
2. Poważnym problemem są trudności w pozyskaniu odpowiednich środków finansowych na realizację działań czy dokonanie zakupów. Środki z dotacji, kredyty preferencyjne, fundusze pomocowe odgrywają istotną rolę w działaniach mających na celu wsparcie działań energooszczędnych, jednak potrzebne jest upowszechnienie oraz rozpropagowanie informacji o dostępnych środkach finansowych i możliwości korzystania z tych środków. Jedynie niewielka część jednostek wykorzystywała istniejące mechanizmy pomocowe.
3. Organy na poziomie wojewódzkim także wskazywały, że nie są właścicielami budynku ich siedziby, co uniemożliwiało podejmowanie działań inwestycyjnych związanych z modernizacją budynku.
4. Podobnie jak ministerstwa, występują trudności w oszacowaniu wartości oszczędności energii końcowej, pierwotnej, co wynika z braku wiedzy oraz sprzętu służącego do monitorowania zużycia energii.
5. Mając na uwadze, że jednostki sektora publicznego powinny stanowić przykład w sferze działalności publicznej, a w szczególności w zakresie inwestycji, które mają bezpośredni wpływ na zużycie energii (począwszy od zielonych zamówień, poprzez realizację nowych budynków w standardzie zeroenergetycznym lub pasywnym, aż po edukację i szkolenia), niezbędne są dalsze działania w zakresie poszerzania świadomości w pełnieniu wzorcowej roli jednostek sektora publicznego.